

แมลงหริขาวยาสูบ

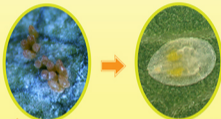
ชื่อสามัญ tobacco whitefly

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Bemisia tabaci* (Gennadius)

อันดับ Hemiptera วงศ์ Aleyrodidae

ตัวเต็มวัยของแมลงหริขาวยาสูบ มีขนาดความยาว 1 มิลลิเมตร ปีกสีขาวและลำตัวสีเหลืองอ่อน มักพบเกาะตามใต้ใบมันสำปะหลัง วางไข่และฟักเป็นตัวอ่อน พัฒนากลายเป็นดักแด้และตัวเต็มวัย จนครบวงจรชีวิต

วงจรชีวิตแมลงหริขาวยาสูบ

ไข่ 5-7 วัน

ตัวอ่อน 11-18 วัน

ตัวเต็มวัย 2-11 วัน

ดักแด้ 5-7 วัน

หนึ่งรอบวงจรชีวิตของแมลงหริขาวยาสูบใช้เวลาประมาณ 30-40 วัน ในหนึ่งปีมี 10-12 รุ่น เพศเมีย 1 ตัว วางไข่ได้เฉลี่ย 200 ฟอง ตัวเต็มวัยเคลื่อนที่ด้วยการบิน แมลงหริขาวยาสูบสามารถบินได้เป็นระยะทางประมาณ 2-7 กิโลเมตรต่อวันขึ้นกับแรงลม

การตรวจติดตามโรคใบต่าง มันสำปะหลังและแมลงพาหะ

หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว หมั่นสังเกตดูยอดอ่อนและใบมันสำปะหลังทุกสัปดาห์ ควบคู่กับการตรวจใต้ใบว่ามีไข่ ตัวอ่อน หรือตัวเต็มวัยของแมลงหริขาวยาสูบหรือไม่ แมลงหริขาวยาสูบจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นเมื่อสภาพอากาศเหมาะสมคืออากาศแห้งแล้ง ฝนทิ้งช่วง และใบแปลงที่มีพืชอาศัยชนิดต่างๆ ปลูกตลอดปี หากในแปลงมันสำปะหลังมีต้นที่เป็นโรคเพียงต้นเดียว แมลงหริขาวยาสูบสามารถแพร่กระจายโรคไปยังต้นอื่นๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดโรครบาดเป็นวงกว้างในเวลาไม่นาน หากยังไม่พบต้นเป็นโรคแต่พบแมลงหริขาวยาสูบ 5-20 ตัว บนพืชประมาณ 10-20 ต้นต่อแปลง ให้ดำเนินการหาวิธีป้องกันกำจัดทันที

ลักษณะอาการของโรคใบต่างมันสำปะหลังเกิดจากเชื้อ cassava mosaic virus เชื้อไวรัสติดมากับต้นพันธุ์ เมื่อพืชเจริญเติบโตจะแสดงอาการให้ทั้งแบบใบเมื่อแมลงหริขาวยาสูบมาดูดกินใบพืชที่เป็นโรค จะแพร่กระจายเชื้อออกไปอย่างรวดเร็ว

ตัวเต็มวัยแมลงหริขาวยาสูบ

ตัวอ่อนแมลงหริขาวยาสูบ

การป้องกันกำจัด

การใช้สารฆ่าแมลง

พ่นด้วยสารกำจัดแมลง imidacloprid 70% WG อัตรา 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ dinotefuran 10% SL อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ thiamethoxam 25% WG อัตรา 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ buprofezin 40% SC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

การใช้ชีววิธี

ศัตรูธรรมชาติของแมลงหริขาวยาสูบ ได้แก่ แมลงช้างปีกใส ตัวงเด่าตัวห้ำ มวนโอเรียส (*Orius* sp.) และแตนเบียนเอ็นคาเซีย (*Encarsia* sp.)

การเขตกรรม

ทำความสะอาดแปลงและบริเวณรอบๆ แปลงเพื่อไม่ให้มีแหล่งที่อยู่อาศัยของแมลงหริขาวยาสูบ ฟังกลบเศษซากพืชที่ตกค้างในแปลง หรือหากพบต้นที่เป็นโรคให้ฝังกลบในหลุมลึกเพื่อไม่ให้ต้นงอกออกมาเป็นแหล่งของไวรัสในแปลงปลูก

การเก็บแมลงหวีขาวยาสูบ

เพื่อจำแนกชนิด เมื่าระวังและติดตามการแพร่กระจายของโรคใบด่างมันสำปะหลังโดยแมลงพาหะให้สังเกตจากใบยอด 1-5 ใบบน หากพบแมลงหวีขาวยาสูบให้ใช้หลอดดูดแมลง (aspirator) ดูดตัวเต็มวัยจำนวน 5-10 ตัว จากนั้นย้ายแมลงจากหลอดดูดมาใส่ในแอลกอฮอล์ 70-95% หากพบตัวอ่อนเก็บใบที่มีตัวอ่อนพร้อมด้วยกระดาษหุ้มชนิด ปิดปากถุงให้แน่น แล้วใส่ในถุงพลาสติกอีกชั้น และแช่ในกล่องรักษาความเย็นทันทีข้อมูล เช่น วันที่ พื้นที่ พืชที่สำรวจ (ไร่) พันธุ์มันสำปะหลัง ชนิดพืชในแปลงข้างเคียง

พืชอาศัยของแมลงหวีขาวยาสูบ

แมลงหวีขาวยาสูบมีพืชอาศัยมากกว่า 900 ชนิด ซึ่งนอกจากมันสำปะหลังแล้ว ยังมีพืชอาศัยอื่นๆ ที่เป็นแหล่งอาหาร เช่น ละออง สบู่ดำ หม่อน พืชผักสวนครัว พืชวงศ์ถั่ว พืชวงศ์แตง พืชวงศ์มะเขือ และพืชชนิดหลายชนิด

แมลงหวีขาวศัตรูมันสำปะหลัง ที่ไม่ใช่พาหะของโรคใบด่าง ในมันสำปะหลัง

แมลงหวีขาวโยเลียยว

ชื่อสามัญ spiralling whitefly
ชื่อวิทยาศาสตร์ *Aleurodicus dispersus* Russell
อันดับ Hemiptera วงศ์ Aleyrodidae

ตัวเต็มวัย

ตัวแม่

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

กรมวิชาการเกษตร

ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ

หมายเลขโทรศัพท์ : 0-2579-9588

หรือ 0-2579-8516

แมลงหวีขาวยาสูบ พาหะโรคใบด่าง มันสำปะหลัง

